

Danmark skal have en ny *designpolitik*

Vidste du ...

Design afgør et produkts klimaaftryk

80 pct. af et produkts miljøpåvirkning skyldes beslutninger taget i designfasen

Design kan øge genbrug og forlænge produktets levetid

92 pct. af jordens ressourcer anvendes kun én gang

Design styrker strategien

9 ud af 10 danske virksomheder oplever en positiv effekt på bundlinjen, når de bruger design strategisk

Design bidrager til Danmarks BNP

Designintensive virksomheder bidrager til 17,4 pct. af Danmarks BNP

Design skaber arbejdspladser i Danmark

15,1 pct. er beskæftiget i designintensive virksomheder

Stort potentiale i ny designpolitik for Danmark

Design er god forretning på tværs af brancher og sektorer. Markedet for design thinking forventes at vokse kraftigt.

Design er også en metode, der kan løse komplekse problemer for eksempel grøn omstilling.

41.000 danske virksomheder skal blive klar til EU-krav om miljøvenligt design

men ...

Danmark er ikke fulgt med udviklingen i andre lande, der anser design for mere end formgivning af genstande.

Vi (efter)uddanner ikke nok designere, der kan hjælpe med den grønne omstilling.

di.dk/design
dikreativeerhverv@di.dk

Dansk design er ikke, hvad det har været

Danmark er en eksportnation. Dansk design har traditionelt spillet en vigtig rolle i eksporten og for vores image. Syveren, PH, pumper og LEGO. Verdenskendte produkter af en stolt dansk design tradition. Men siden vores storhedstid i forrige århundrede har verden og designfeltet udviklet sig.

Andre lande rykker hurtigt

Danmark var det første land i verden til at lave en designpolitik og fik dermed design op i værdikæden, men de seneste år er vi blevet overhalet af lande som USA, Storbritannien og Holland. Vi har

ikke fulgt med andre landes proaktive tilgang til design, og forståelse af designs betydning for virksomheders konkurrenceevne – og for at løsesamfundets problemer.

Design er ikke længere primært formgivning eller udseende. Design handler om at tænke bredere, længere og sammen – ikke mindst når det handler om bæredygtighed. Hvordan designer vi produkter, så vi undgår spild og kan genbruge resurser? Og designer så brugerne samtidig oplever en merværdi.

Design gavner eksporten

I Danmark kan vi bryste os af solide styrkepositioner, som anvender design: fødevarer, energi, life science, digitalisering og de kreative industrier. De favner alle hele værdikæden og danner et vigtig fundament for vores eksport. Vi bør prioritere designområdet, som et grundlag for eksportfremmende initiativer.

Danmark har brug for en ny designpolitik til at styrke konkurrenceevnen

Øget konkurrenceevne er den altoverskyggende årsag til at landene har formuleret nationale designpolitikker. Danmark har brug for en ny designpolitik, der sikrer, at danske virksomheder bliver drivende i at løse fremtidens problemer, ikke mindst når det handler om bæredygtighed.

Lad os se fremad og bruge den ”unfair” konkurrencefordel, vi har i Danmark; respekt for brugerne, ligeværdighed i samarbejdsrelationer, med en grundforståelse af materialer og designprocessen, som det, der løfter os ind i designførefeltet igen. Målet er, at Danmark er det land resten af verden helst vil samarbejde med, når der er behov for de bedste og mest bæredygtige løsninger.

Udfordring

- Skrappe EU-krav til grøn omstilling (ECO-design) udrulles fra 2025, og berører over 41.000 virksomheder. Der mangler kompetencer inden for materialeforståelse, indsigt i cirkulære forretningsmodeller og kompetencer til cirkulær produktudvikling
- Dimittendarbejdsløsheden er nogle steder for høj, og særligt de klassiske designuddannelser har ikke fulgt med tiden. Feltet mangler kompetencer, som matcher virksomhedernes behov – nu og i fremtiden..
- Registrering af designrettigheder er dyrt og tidskrævende for SMV'er.
- Bureaucrati spænder ben for tiltrækning af international designtalent.

Forslag, der bør indgå i en ny designpolitik

- Etabler et videnscenter for ecodesign.
- Efteruddannelsesindsatsen indenfor design og designtænkning skal løftes markant.
- Uddannelsesinstitutionerne har behov for fokusering, fremtidssikring, specialisering, samarbejde og erhvervsretning.
- Regeringen bør oprette flere erhvervs kandidatuddannelser og masteruddannelser, samt flere erhvervs-Ph.D'er indenfor design.
- Hjælp til SMV'er indenfor patent-, varemærke-, ophavs- og designrettigheder gennem ErhvervsHusene.
- Borgere fra ansøgerlande til EU, Ukraine og Storbritannien, skal have fri adgang til Danmark.

DI's 21 forslag til at styrke Danmark som design nation

Danmark skal have en ny designpolitik, der blandt andet skal sikre:

Ecodesign skal være en dansk styrkeposition

- Indsatsen ”**Grøn Cirkulær Omstilling**” (GCO) fortsættes og styrkes.
- Der etableres et **videnscenter for implementering af ecodesign**/grøn cirkulær omstilling i traditionelle produktionsvirksomheder, som opsamler og strukturerer den viden som GCO indsatsen genererer. Herunder inden for emner som: Materialer og materialeforståelse, Sourcing og indkøb, krav til leverandører.
- **Undgå falsk vareanprisning** ved at synliggøre Cirkulær Økonomi (CØ) i hele værdikæden, inkl. designfasen.
- Regeringen afsætter midler til at oprette **branchespecifikke erhvervs-Ph.D'er** i krydsfeltet mellem CØ og designtænkning.

Rettighederne skal være på plads

- I regi af Erhvervshusene skabes en særlig 1–2 årig **indsats om eksisterende muligheder for rettigheder** for designere, herunder at gøre opmærksom på design-, ophavs- og markedsføringsrettigheder, som kan indklages for DesignNævnet.
- **Bistand til registreringsprocessen** gøres gratis/billig for SMV'ere i en periode på op til to år.
- SMV'er sikres **hjælp til at udarbejde en strategi** for at prioritere registrering af rettigheder, hvilke rettigheder, der bør registreres, og hvilke, der ikke skal – både i den fysiske og i den virtuelle verden.
- Regeringen nedsætter et **udvalg**, som kan analysere og vurdere behov og indhold i at fastlægge virksomheders **rettigheder i Metaverset**.

Nemmere at rekruttere internationale designtalenter

- Borgere fra ansøgerlande til EU, Ukraine og Storbritannien, skal være omfattet af regler for **fri bevægelighed** svarende til dem, der gælder for borgere inden for EU.
- **Loftet** over engelsksprogede studiepladser skal **afskaffes**. Internationale studerende øger virksomhedernes udsyn på verden – og er en god forretning for Danmark.
- **Afskaf administrative byrder**, f.eks. kravet om dansk bankkonto (dette vedr. ikke-EU/EØS) og hurtigere sagsbehandling hos danske myndigheder.

Uddannelse, der rykker Danmark

- Uddannelsesinstitutionerne etablerer en markant højere grad af **specialisering og samarbejde**.
- Regeringen nedsætter et udvalg/advisory board [under det nye kompetenceråd], som skal afdække **fremtidens kompetencebehov** og fremsætte forslag til implementering af disse i designuddannelserne og på efteruddannelsesområdet.
- Uddannelsesinstitutionerne skal sikre at de bachelorstuderende besidder de **relevante kernekompetencer** ved afgang, og at der uddannes designere med **T-formede** profiler med dybe kompetencer indenfor visualisering, konceptualisering og helhedsløsninger med brugeren og planeten i centrum, kombineret med værktøjer til **tværgående samarbejde**, kulturforståelse og **innovation** og få tænkt data og digitalisering ind i designfasen.
- Strukturen i designuddannelserne tilrettelægges så det er muligt for studerende og forskere at **samarbejde på tværs** af uddannelsesinstitutioner, f.eks. ved at fag udbydes, som kortere ECTS-baserede moduler, der afsluttes med eksamen.
- Uddannelsesinstitutionerne udarbejder en **erhvervsrettet** profilering af de studerende, således at det for virksomhederne er tydeligt, hvilke kompetencer dimittenderne har, og mere overskueligt for de studerende at vælge retning.
- Uddannelsesinstitutionerne indskriver projektorienterede forløb eller andet **erhvervssamarbejde** i studieordningerne som et fast obligatorisk element i designuddannelserne.
- Regeringen øremærker midler til at uddannelsesinstitutionerne i fællesskab kan udvikle relevante, komplementære **efteruddannelsestilbud** til erhvervslivet i designmetoder, materialeforståelse og cirkulær forretningsudvikling, og at uddannelsesinstitutionerne udbyder flere **erhvervskandidatuddannelser** indenfor designområdet med fokus på fremtidens behov, samt ikke mindst at **topniveauet** i virksomhederne også styrkes.
- Regeringen afsætter midler til at der oprettes flere **erhvervs-PhD'er** for at styrke forskningsunderstøttelsen og erhvervsretningen af designuddannelserne.
- Regeringen afsætter midler til at etablere et årligt tematisk samarbejde om **erhvervsrettede designprojekter på tværs** af uddannelsesinstitutioner, samt et fast, regelmæssigt mødested for formidling af viden og studerende mellem uddannelsesinstitutioner og erhvervsliv.

1950

Danmark bliver kendt som verdens førende design nation. Bevæbnet med stole, legoklodser, lamper, sølvtøj og porcelæn og med udgangspunkt i solid materialeforståelse og en stærk håndværkstradition, tager Danmark verdens boliger, hoteller og kontorer med storm.

1960

En voksende industri af danske virksomheder skaber produkter, der finder vej ind i alle dele af samfundet; fra hospitaler til produktionsvirksomheder.

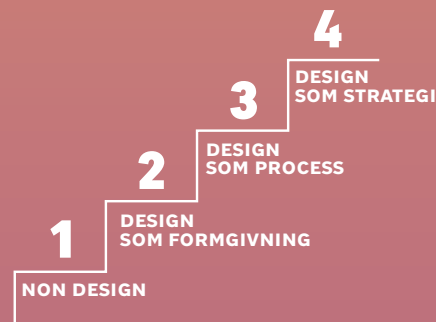

1970

Den co-operative designmetode – hvor dem, et problem drejer sig om, også kommer med på råd – vokser frem i Norden.

1990

Danmark formulerer sin første designpolitik i 1997, og Dansk Design Centers "designtrappe" fra 2001, der beskriver design som både formgivning og strategi, er oversat til alverdens sprog.

2007

Den første iPhone rammer markedet. Danmark får sin – til dato – sidste designpolitik. Danmark er stadig blandt de største design nationer, men er røget ned i forfølgerfeltet sammen med Belgien, Italien, Sverige og Sydkorea. I førerfeltet troner USA, Japan, Tyskland, Storbritannien og Holland

2023

"Denmark has a long and rich history, dating back to the 19th century when Denmark was a leading force in the world of design"

– ChatGPT, januar 2023

